

MEETINSTRUMENT VOOR MENSEN MET EEN VERSTANDELIJKE BEPERKING

Balans in beeld

De Zuidwester Balans Schaal is een meetinstrument voor fysiotherapeuten, ergotherapeuten en oefentherapeuten, om de balans te meten bij mensen met een verstandelijke beperking.

Initiatiefnemer voor het ontwikkelen van de Zuidwester Balans Schaal is de vakgroep fysiotherapie van zorgorganisatie Zuidwester, een zorginstelling voor mensen met een verstandelijke beperking. Fysiotherapeut Lynda Akkermans werkt al bijna twintig jaar bij Zuidwester. 'We waren al lange tijd op zoek naar een meetinstrument om balans te meten bij onze cliënten van boven de veertig. Bij deze doelgroep treedt veroudering namelijk sneller op. Veertigplussers met een verstandelijke beperking hebben vaak vergelijkbare gezondheidsproblemen als vijfenzestigplussers zonder beperking. Zo nemen valincidenten toe.' Daarnaast wordt de zorgvraag van cliënten steeds complexer. 'De groep wordt steeds groter en ouder', legt Lynda uit. 'Er was geen geschikt meetinstrument, dat ook rekening houdt met beperkt opdrachtbegrip, beperkte aandachtspanne en onrustigheid bij de doelgroep. 'Daar was wel belofte

aan en daarom zijn wij dit zelf gaan ontwikkelen.'

Het ontwikkelen van een goed meetinstrument was een lang en complex proces. 'Na toestemming konden we onderzoek doen onder 84 cliënten van Zuidwester, ouder dan veertig jaar, met een matige tot ernstige verstandelijke beperking', vertelt Akkermans.

'Het onderzoek ging over de uitvoerbaarheid, betrouwbaarheid en validiteit van de Zuidwester Balans Schaal. De resultaten kunnen nog niet worden gedeeld, in afwachting van een publicatie in wetenschappelijke literatuur. De schaal kan nu in elk geval al worden gebruikt bij individuele cliënten om de voor- en achteruitgang in kaart te brengen en de cliënten te volgen in de tijd.'

De schaal is al sinds de start van het onderzoek in 2018 binnen Zuidwester in gebruik. 'We zijn altijd van plan geweest hem ook breder beschikbaar te maken', zegt

Het afnemen van de test duurt gemiddeld drie kwartier

Fysiotherapeut José Boone-van Herpen met client Anthon

Akkermans. 'Daarbij is het belangrijk om de test juist af te nemen en interpreteren, dat kan ingewikkeld zijn. We hebben met subsidie van ZonMw een scholing kunnen ontwikkelen en een online omgeving, waar de fysiotherapeut de scores kan invoeren en volgen in de tijd.'

De Zuidwester Balans Schaal is bedoeld voor fysiotherapeuten die met enige regelmaat werken met mensen met een verstandelijke beperking, zowel in een instelling als in de particuliere praktijk. 'Met de schaal kunnen fysiotherapeuten meten hoe het zit met de balans', zegt

Akkermans. 'Vervolgens is het mogelijk een onderbouwd antwoord te geven op de vraag wat er nodig is bij de specifieke client.'

Daarnaast is het een goed instrument om cliënten te volgen door de tijd. 'Je kan makkelijk zien wat de ontwikkeling is. Of traplopen bijvoorbeeld moeilijker is geworden. Dat kan je weer gebruiken bij de keuzes die je maakt in de therapie en bij hulpmiddelen, en bij het uitleggen daarvan aan de begeleiding, familie en wettelijke vertegenwoordigers.'

De test bestaat uit vijftien onderdelen, begint in zit en eindigt met traplo-

pen. Daartussen bevat de test allerlei taken die steeds moeilijker worden, qua balans. 'Het afnemen van de test duurt gemiddeld drie kwartier, afhankelijk van de aandachtspanne en belastbaarheid van de client', aldus Akkermans. 'Het is aan de fysiotherapeut om te beslissen hoe vaak de test wordt herhaald en welke therapie tussentijds wordt ingezet.'

Akkermans zou graag nog een vervolgonderzoek uitvoeren om te kijken of ook valrisico te voorspellen is met de Zuidwester Balans Schaal. 'Om dat te bepalen is aanvullend onderzoek nodig.' ●